

Великий Державний Герб УНР, прийнятий
Центральною Радою 22 березня 1918 р.

БОГДАН ФЕДЧУК

ЗАГАДКИ

Велика Державна Печать Української
Народньої Республіки.

Мала Печать УНР, затверджена Ц. Р.
22 березня 1918 р.

1917 – 1918

—

1967 – 1968

BOHDAN FEDCHUK

50

1917 — 1967

25

1942 — 1967

RIDDLES

Eleventh Book of Riddles

Toronto, 1967

БОГДАН ФЕДЧУК

50

1917 — 1967

25

1942 — 1967

ЗАГАДКИ

Одинадцята збірка загадок

*Мой улюблени, Лідію Познахівську
на загадку останнього року
в „Гідній Школі“ (1974/75).*

Богдан Д. Федчук

ТОРОНТО, 1974.

Торонто, 1967 — 1968

Малюнки М. Битинського

Накладом автора

Всі права застережені

Друкарня Видавництва „Гомін України”
140 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.
diasporiana.org.ua

Великий Державний Герб УНР, прийнятий
Центральною Радою 22 березня, 1918 р.

НЕЗАБУТНІМ

Минули нам сторіччя у неволі...
І нагло — блискавка і грім!
Це усміх той уже ясної долі
Відновлює наш власний дім.

Борцям за волю — слава й пам'ять вічна,
Всіх поколінь, цілі віки, —
Бо доля їх — і славна, і трагічна.
Лицарству — лаврові вінки.

І хай ця пам'ять, ніби сльивом сонця,
Нас осяває й зігріває,
Аж поки знов загляне до віконця
Нам воля, втілена, жива!

1917

На імперії зігнилий,
Де царив безправства бруд,
Голови став піднімати
До життя невольний люд.

Був кінець століть-неволі
І відродження це дні.
В серцях волі і надії
Спалахнули нам вогні.

Рушили у бій загони
Клекотів відплати гнів,
Наволоч гонили з хати
З рідних місць, лісів, ланів.

Закликали в бій: завзяття,
Кривди наші всіх століть.
Слава! Слава! — з України
Ворогів усіх женіть!

У 50-РІЧЧЯ
(1917 — 1918 — 1920)

ДЕКЛЯМАЦІЯ

Сяйте сонцем віковично
Тих подій величних дні.
Воля народу скувала
Вільний моноліт в борні.

Об'єднались раз на завжди,
 Брата обняв рідний брат.
 Громом залунало: ВОЛЯ!
 Ген від Дону до Карпат.

Радісно прийняв це Київ,
 Радісно прийняв це Львів,
 І наш дар життя — в любові
 На жертovníку горів.

Сяйте соняшним промінням
 Тих подій великих дні.
 І запалюйте, любові,
 Всім, до рідного — вогні.

Торонто, 17-18 січня, 1968.

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ

Велика Державна Печать Української
 Народної Республіки.

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

Мала Печать УНР, затверджена Ц.Р.
22 березня 1918 р.

1

ДОПОВНІТЬ НЕПОВНІ СЛОВА, ЩОБ РИМУВАЛИСЯ:

На могутности, руїнах,
Що в нас золотом сіяла,
Сурма волі прімним гуком,
Щоб збудити всіх, за . . . . .

У Софійському Соборі
Аж дрижали княжі мури;
Дзвони били: смерть неволі!
Зникли — визиск і тор . . . .

На Софійському ж майдані
Нарід, військо, генерали...
Що ж то сталось? Нам читали
Там святі універ . . . . !

Нарід присягу священну,
 Склав ухвалу, на руїні:
 Не спочинем доки волі
 Не придбаєм Укр....

Що? коли і як це сталося?
 Знать нам треба як молитву!
 Що потрібне, все готувить —
 З ворогом скінчити би...!

2

ДОБЕРІТЬ І ДОПОВНІТЬ БРАКУЮЧІ СЛОВА ТАК,
 ЩОБ РИМУВАЛИСЯ:

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ЛИСТОПАДА

Перший день був листопада
 Втіха була і п.....
 Задрижали мури Львова
 Вістка злинула ч.....

Полетіла скрізь на села,
 Повна радості, в.....
 Це було велике свято,
 І зійшлося людей б.....

Зір летить, летять всі душі
 До вежі, що на р.....
 Де всіх з волею вітає
 Синьо-жовтий прапор м..
 Ворогам зробили страх, —
 Влада в нищих вже р.....
 Ось, НАРОДЕ! ТИ ВІД НИНІ
 (В Західній це У.....)

ВІЛЬНИЙ СТАВ! ТВОЯ ДЕРЖАВА!
 УКРАЇНІ кличуть с....
 І заграли дзвони Юра,
 Щезла вже тюрма п.....

І відкрито ЮРА браму,
 Нарід тиснеться до х....
 Щоб подякувати Богу.
 Всі за зброю і в д.....

І були бої завзяті.
 Люті вороги п.....
 Та не встоялися вої,
 Бо забракло, кажуть, з.....

3

КОЛИ ЦЕ БУЛО? З ДИТЯЧИХ ЛІТ.

В городі було це Лева,
 Воля народня сталева
 Перед світом заявила:
 Мрій до волі жодна сила
 В нас не вб'є, лихі поганці!
 От у Львові, раз уранці
 СИНЬО-ЖОВТИЙ — на ратуші,
 Стрепенулись серця й душі, —
 Пролунало: Слава! Слава!
 Вже відновлена Держава!
 Почались бої завзяті,
 Люті вороги прокляті
 Рушили на всі дороги,
 В наш город, як ті безроги.

Чув я теж, як воювали,
 І пісні, що всі співали.
 Всі пісні стрілецькі знаю,
 Вам одну з них заспіваю:

„Ой прийшли ми до Чорткова,
 На квартири стали,
 Офіцери заказали, (2 рази)
 Що б ми не заспали. ”

Офіцери заказали,
 Що б ми не заспали,
 Що б гострими набоями (2 рази)
 Кріси ладували. ”

Ой ладуйте хлопці кріси,
 Ой ладуйте швидко,
 Бо патруля дає знати, (2 рази)
 Що поляка видко”. ”
 Січових стрільців я бачив,
 Що прийшли спочити з ліса,
 В свою шапку мене вбрали,
 Дали нести навіть кріса.

Бачив я теж гайдамаків,
 Як на конях виправали.
 І мене, „малий” — бувало
 „Ходи з нами” — закликали.

Навіть коней я їх гладив,
 Ну звичайно, як хлопчина.
 Тішився, це ж наше військо!
 От і вся отут причина.

Зникло все, як сон, в незнане,
 Гарне все і все погане.
 Був малим, та щастя маю,
 Часи волі пам'ятаю!

Постріл . . . дим спажнув із цівки..
 Отже, запит тут кінцівки:
 У які це роки Божі
 Був найгірший тиск ворожий?

ПРО ДОКАЗИ САМОСТІЙНОСТИ

Всі держави самостійні —
Так це по закону —
Мають уряд власний, військо,
Тобто — оборону.

Свої власні мають гроші,
І марки поштові.
Всюди йде урядування
Теж у рідній мові.

Представництва власні мають
У чужих державах,
Що від уряду говорять
У важливих справах.

Самостійности це — доказ.
Як немає ж цього,
То балачкою про волю
Не здурить нікого.

Як цього немає всього
У якійсь державі,
Самостійність — то існує
Десь хіба в уяві!

Де ж є нарід, що держава
(На замку всі двері!)
Самостійна там існує
Тільки — на папері?

Конституцію хоч має,
Сам — як паралітик...
Бачить ції глузування
Навіть неполітик.

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ
українські гроші

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ

українські гроші

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ
українські гроші

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ
українські гроші

5

Птаха ця, найбільша в світі,
Тим то є вона і славна.
Перші дві відняти букви, —
України назва давня.

6

Це кому — вінець лавровий,
Знак героїства це і слави? —
За заслуги для народу,
За заслуги для держави?

7

ЯКА ДЕРЖАВА?

Самостійна ця держава,
Коротко хоч існувала,
Три аж уряди по черзі —
Та один за одним мала.

8

До всіх інших загадок,
Ще і ця потрібна.
Чим то назва „УКРАЇНА”
До „ТИЖНЯ” подібна?

9

1917

Порахуйте, скільки років
Проминуло з того часу,
У якому в Україні
Було дисить амбарасу?

10

В Україні коли вперше
(Думаю — без сварки)
Появились поштові
Українські марки?

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

перші українські поштові марки

Перші українізовані російські поштові марки, перестемпльовані тризубом.

Українізацію російських поштових марок переводило шість Поштових Округ, а саме: Київська, Полтавська, Одеська, Харківська, Катеринославська і Подільська.

Головніші зразки тризуба 6-х Поштових Округ на російських поштових марках: 1—3. Київської, 4. Полтавської, 5—7. Одеської, 8. Подільської, 9—10. Харківської, 11—12. Катеринославської.

СВІДКИ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

перші українські поштові марки

Перша обігова серія поштових марок Української Народної Республіки.

First regular issue of the set of stamps issued by the Ukrainian Republic.

Erster Schaltersatz der Briefmarken der Ukrainischen Volksrepublik.

Перша обігова серія поштових марок Української Народної Республіки, з'являється в Україні в липні 1918 р. за проектом відомих графіків Ю. Нарбути й А. Середи.

Серія поштових марок, друкована у військовім географічнім інституті у Відні.

В Західній Українській Народній Республіці були перші українізовані австрійські поштові марки, перестемпльовані скороченою назвою держави: Укр. Н. Р. (Українська Народна Республіка), або тризубом. Зразки випусків ЗУНР: 1. Львівське, 2. Коломийське видання, 3. Марка для порученого листування, 4-7 Станіславівське, 8-9. Віденське видання з тризубом, 10-11. Останній випуск з комбінованим державним гербом і написом: Українська Народна Республіка.

11

От ці „Бульби”, — не картоплі
 Не для їжі (гам, гам, гам),
 Два було їх, чи всі знають? —
 Пострах нашим ворогам.

12

У КОТРИХ ЦЕ БУЛО РОКАХ?

Самостійність відновили,
 Та вона їй не мала.
 Боронити ж права волі —
 І УПА тому постала.

13

Хочу відповідь я нині
 Без облуд від вас почути:
 А чого то в Україні
 Є найбільш і має бути?
 А без того Україна
 Вся пропала би безслідно
 Існувать не була б здібна
 З законом природи згідно.

14

Поміж буквами КНТЦ,
 Трє „О” як розмістити,
 Ця місцевість нам покаже,
 Як найздників „гостити”.
 Чим їх треба „пригощати”
 І якої їм — забави,
 Щоб на завжди відхотілось
 Ті вчинять бандитські справи?

15

Хто Мазепі помагав
 У тяжкій визвольній справі?
 Який свідок з тих часів
 Історичній тій неславі?

Свідок цей сумний, на жаль, —
 Важилась тут наша доля:
 Замість волі, туманом
 Огорнула нас неволя.

16

До історії належить
 Це одне з твоїх завдань
 (Самостійність України)
 З наших визвольних змагань.

Де, коли, з ким Україна
 Підписала дружбу-мир?
 Самостійність навіть визнавав
 З півночі сусід-опир.

17

В Україні він — столиця;
 Цеж — ви чуйте — не дрібниця
 Є і в Польщі, цеє знайте,
 І в Канаді, пам'ятайте,
 Ще й в Америці-державі,
 Українській служить справі.
 Це сліди — наочні свідки,
 Хто там жив і рід їх звідки.

18

Це були роки як сонце,
 У перемішку з громами.
 Мала Україна гроші
 Билась мужньо з ворогами.

Це ж було коли останньо,
 От здається нещодавно?
 Власний уряд, власне військо,
 Що так билось гордо, славно?

19

Українці мають щось таке
(Вас дурити, ані в гадці),
Що нема в американців,
Теж не мають і канадці.

Що ж вони те справді мають,
Того довго в нас немає.
А чого? Це ж не тайниця.
Може дехто і не знає?

20

Одна тільки УКРАЇНА,
А три — самостійних.
Відзначають ці три свята,
Вже у нас — постійних.

Вам це тільки пояснити
Щоб було всім ясно, —
Як одна в нас УКРАЇНА,
Чом три одночасно?

21

ЩО ЗНАЄШ ПРО БАЗАР?

Ось базар і ти вже бачиш
Тут на продаж ріжний крам.
Але наш БАЗАР згадавши,
Скажеш: „слава воякам!”

Тут доказана їх вірність,
Тут доказана любов, —
Це ствердила на вік-вічний
Їхня смерть, свята їх кров.

22

Україна і Петлюра —
В'яжуться автоматично.
В'яжуть їх події, назви —
Віковічно-історично.

До цих назов придивімось
Зауважим це ж фактично,
Що вони щось спільне мають
Навіть ще й математично.

23

ХТО ВІН?

Мельник він, хоч із млинами —
Не його це діло.
Присвятився він змаганням
Визвольним всеціло.

Боротьба за Україну —
Ціль життя і труду.
Ширячи свідомість, нищив
І п'ятому й облуду.

24

Хто в історії і перший,
При появі, зразу,
Воював із комунізмом
Геть цю гнав заразу,
Що то ширили між людом
Люті комуністи?...
„Рай”, минуло півстоліття —
В них нема що їсти...

І про інші підставові
Речі забувайте,
Що в житті конечні людям...
Де це? Відгадайте!

25

Чи ви знаєте всі старші,
Чи ви знаєте малі,
Хто був першим президентом
України взагалі?

Були в нас колись гетьмани,
І князі і королі,
І в Соборній Україні
Президент був, і в Малій.

Я Малою зву Карпатську
Україну — це часи,
Самостійности і волі
І відродження краси.

Перший президент — цікаво,
Прізвище його від „груш”,
Був історик він і вченим,
Другий — лікар людських душ.

26

ХТО ВІН, ЦЕЙ ГЕНЕРАЛ?

Є на голові волосся
Кажуть чупер і чуприна.
А здрибніле — це чупринка,
Щоб згадати є причина.

Бо „ЧУПРИНКА”, це є псевдо *
 ГЕНЕРАЛ ВІН, не волосся,
 Що в боях УПА за волю
 Йому вмерти довелося.

Це ж бо 25-тиріччя
 Постанов „УПА” важливе.
 А хто знає генерала
 Прізвище й ім'я правдиве?

27

Хто в історії найбільшим
 Був тираном-катом,
 Що себе ще й звав нахабно
 Навіть демократом?

В Україні — штучний голод
 Трутів там мільйони.
 Каторги, сибір і „стенка” —
 Ось його закони.

Не було над нього в світі
 Гіршого бандити,
 Щоб то стільки людей знищить
 І крові пролити.

28

ПРО КОГО МОВА?

А які то брехуни
 Світові брехали,
 Що „панамі” є вони —
 Та всі й поздихали?

---

* Псевдо - псевдонім — це приbrane ім'я генерала РОМАНА ШУХЕВИЧА. Убитий москалями-комуністами в боях за волю України, 5. 3. 1950 р. Головний Командир УПА, ген. хор.

Знаєш інших брехунів —
 Теж мерзенно брешуть,
 Що вони проти панів
 І що правду чешуть

Про новітній рай. Повір!...
 І та вся „біднота”,
 Що створила злиднів твір,
 На звесь отвір рота,

На всі бреше заставки
 Перед світом, — нами...
 Ой, либонь, що й „бідаки”
 Підуть за панами.

29

ХТО ВІН?

Сидить в О-еН невірний
 В народів вільних колі
 І виглядає як „ГАЙ-ФАЙ”.
 Не скаже правди,
 Бо він не має волі, —
 На гудзик натиснуть
 Наказуючи: „трай”!

Тоді як із платівки,
 Усі почують голос,
 Давно вже знаний,
 Одне лиш „НСТ”,
 Не змінене й на волос
 Найбільший доказ волі, —
 Його це документ.

30

1967 РІК

Рік великий, хоч здається
Як і всі він, без різниці.
Все ж відмінний, бо святкуєм
Двох подій у нас річниці...

Третя ж сталась — відбулася
Перший раз у цьому році.
Тож які тут святкування
Ворогам є сіллю в очі?

31

Я — собі шматок металю,
А таку я силу маю,
Хоч безрукий, — побратимів
Я до себе притягаю.

32

А коли то люди печуть
Бабу, ріжуть і їдять,
З тим, у чому була вбрана.
Варта дітям пригадать.

33

ПАСКУ в нас коли пеклося,
А коли то, КАЛАЧІ?
Мали всі, бідніші — меншу,
А велику — багаті.

34

Хоч не сіяне, а сходить,
І не зерно, але родить —
І веселість, і красу
(Це залежить від часу).

35

Із заліза зуб, — зі сталі,
Дерев'яний хвіст, — на злість?
Зубові він помагає
Як його братів той їсть.

36

Дуже бідні наші руки,
Що терплять багато муки.
Цвяхами прибили нас,
І коли настане час,
Ми руками мах і мах,
Це ж — один бо прямо жах.

37

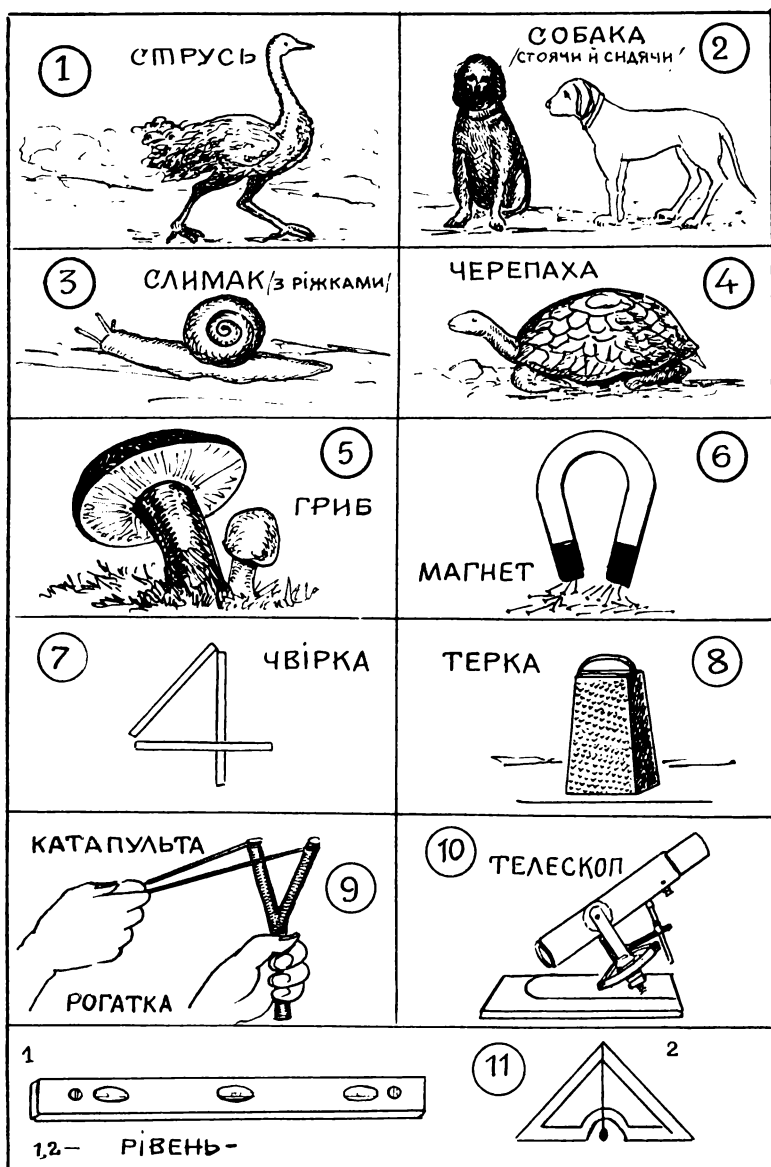
Є у хаті білий дід,
Що з води він робить лід.
А навіщо ж тії льоди?
— Щоб не сталось їжі шкоди.

38

Якщо дном униз — порожня,
Дном угору — повна.
(Найчастіше — це нитки,
Шкіра, шерсть і вовна).

39

Як сидить — багато вищий,
Як на ноги ж стане —
Зразу нижчий, — кожний скаже,
Як на нього гляне.

40

Має очі на ріжках,
Носить свою хату,
Сіру — ззовні, а в нутрі —
В перламутр багату?

41

Зверху — панцир, знизу — панцир,
Що чотири ноги,
Теж і голову хоронять
У часі тривоги.

42

ХТО ЦЕ І ЩО?

Просять часто всі мене,
Щоб прийшов, чекають,
Як надійду ж, то вони
Чимхутніш тікають.

43

На землі лежав — коли,
Хто, і вдень і внічку?
Час прийшов, і знов — коли? —
Поспішив у річку?

44

Як із трьох лиш патичків
Нам чотири мати, —
Та не вільно ні одного
Патичка ламати?

45

Зацікавить це між нами,
Певно, не одного,
Що кінцем є і то певно
Без різниці: всього?

46

Чим до букви „і” подібна
Є дванадцята година
Уночі і всі так кажуть:
„Ніч”, її це середина.

47

Голови сікли дрібненько
Квасили на зиму.
Варять, смажать у пательні
З тим, що взяли з диму.

48

Прямо йде воно до хати.
Відгадайте — що? як? де?
Хоч доходить до порога,
В хату все ж не увійде.

49

Буква „Я” — кінець усьому.
Це ж коли — в людини,
Що на „Я” кінчиться — прийде,
Хоч не без причини?

50

Як подумати лиш трохи,
Кожний певно відгадає,
Що росте в житті аж двічі
І два рази умирає?

51

ЩО ЦЕ?

Мати це то кожний хоче
(Це думки хороші),
Маючи, спішить позбутись
Навіть і за гроші.

52

Замісили це, густе.
Додали щось і — росте:
Без коріння, без гіляк...
А без нього тяжко так!

53

Може загадка й трудна, —
Здогади великі:
З убрання чийого то
Шиють черевики?

54

Тут знова ось дивовижа,
Не комаха це, хоч жук.
Крил не має, має руки
(Жук з крильми ж — не має рук).

55

А коли то це бува —
Бачиш два, та це не два?
Дев'ять ще до двох додай —
Зразу відгадку читай.

56

„Добрий, хоч клади до ран”.
Це не звір, а звать „Баран”.
І чи хто таке вже чув, —
І послом баран цей був.

57

Ані кузьні він не має,
 Ні заліза не кує.
 Ковалем всі величають,
 Хто такий він, діти, є?

58

Що то бачити всі можуть
 Навіть серед ночі,
 Хоч і темно, і без світла,
 І закриті очі?

59

Скільки цифер, стільки й буков
 У числі, — якому?
 Тож назвіть (воно ж відоме)
 Суму цю відому.

60

У числі, що наче „Є”
 Догори ногами,
 То одинок стільки в ній,
 Скільки буков саме.

61

Одноциферне число
 (Жодних тут новинок)
 Стільки в назві має буков,
 Скільки і одинок.

62

Для розваги, як то кажуть,
 Знана добре нам з науки,
 Що за річка має назву
 Небезпечної звірюки?

63

Крізь яке то гирло й чие
Не для прогульки і слави,
А з конечности, проходять
Криголами-пароплави?

64

Славна річка в піснях наших
„Це — в Європі”, — хтось додав.
Розташовані ж над нею
І столиці трьох держав.

65

В назвах чотирьох морів
Згадують кольори.
А в яких то, і які?
Це вже річ дітвори.

66

Як людина пропадає,
Хоч в достатках і жива,
І здорова? Хто вгадає,
З ким таке й коли бува?

67

Я І ЦАР — це сміла думка,
Скаже хтось, що й дика.
А коли назад читати, —
Правда це велика.

68

ЩО ВОНО?

Це ніколи не меншає,
Більшає ж постійно,
Аж колись усе зникає,
Часто — ненадійно.

69

З буков назви „куп окелястих”,
 Що є менші й превеликі,
 Скласти назву, — чим то б'ються
 Деякі тварини дикі?

70

Хоч вони і волоцюги,
 А проте, є пожиточні.
 Доказів на те не треба,
 Всі ми свідки їх наочні.

71

Поміж двоє „П” поставте
 „І” (сполучник граматично),
 То особу ми назвемо,
 За її званням фактично.

72

Міри є які — ті самі
 І в Європі, і Канаді?
 А які з них є відмінні
 Та такі, що їм не раді?

73

Чи ви знаєте, малята,
 Що то — Жовті Води?
 Хто кого там розторощив,
 Втрат завдав і шкоди?

74

Хто і що з вас, дітки,
 Знає про Полтаву?
 Хто з ким міцно бився,
 Ще й за яку справу?

75

Що то сталося, любі дітки,
Біля села Крути?
Пам'ятайте! бережіться
З півночі отрути.

76

Хто уважно прочитає,
Певно, скаже: справді „ТАК!”
Трохи смішно виглядає,
Що держава — „І” та „РАК”.

77

Що то за вода, бо ллється
Чиста ж як сльоза, а тхне;
Тільки з іскрою зіткнеться
Полум'ям і спалахне?

78

Вимовиш, і от — неясно:
Двоє значень одночасно.
Тож знайдіть — котре це слово
З них — іменник, дієслово?
Лиш три букви в тому слові,
Тож, відгадуйте, здорові.

79

Це ріка велика дуже,
Ще й цікава чимсь, мій друже,
Бо крім того, що велична
З вигляду, то ще й „музична”,
Бо у назві, як читаєш,
Три аж ноти розпізнаєш!

Це таке велике око,
 Що ним дивляться високо;
 Довге, може зо два метри,
 Зір ним підглядають нетри.
 Із темниці, мов криниці,
 Заглядають на зірниці
 І досліджують прикмети,
 Що то мають і планети.

Стін — чотири, бляшана,
 Ані стелі, ані дна.
 В стінах очка (чи на злість?)
 Ними струже, ними й їсть.
 Хліб чи то садовина
 Чи городина одна —
 Зітре все і поглина,
 Та хоч їсть, то не жує,
 Тож назад все віддає.

ПРО ЯКЕ СВІТЛО МОВА?

Сонце вже зайшло, сховалось,
 Темно, темно — стала ніч,
 І тому то засвітилось
 Так багато в небі свіч.

Не всім людям світло мило, —
 Є таке, що їх разить
 (Якщо темне в них сумління),
 Та бува й протверезить.

83

Не звірина, але ВОВК,
 Одіж в нього — вовна, шовк.
 Рано — він на чотирьох,
 А в полудне — то на двох.
 Ввечері, як спать не ліг,
 Часто трьох вживає ніг.

84

Ходить теж на двох, вперед,
 ВЕДМІДЬ цей, що любить мед.
 Все, що люди, й він те їсть
 В таврі він не спить (на злість?),
 Бо йому не місце ліс, —
 Між людьми живе, де зріс.

85

Це неначе римська „П'ЯТКА”
 Із продовженням униз.
 Між гілками з шкіри латка,
 Українське „У” — каприз.

А на латку накладають
 Невеличкий камінець;
 Натягають, націляють,
 Трапив! — значить ти стрілець.

86

Голови ніколи він
 Як не мав — не має,
 Капелюхом ніжку лиш
 Зразу накриває.

Відгадати річ таку
 Труднощів не має,
 Як згадати, що нога
 З ґрунту виростає.

Я зі сходу йду на захід,
 Не вертаюся на схід.
 Так здається, я кружляю,
 Амій друг — за мною вслід.

Радісно я теж сміюся,
 Веселіє світ цілий,
 Друг мій також ніби світить
 І сміється, та блідий.

Хоч змінюються частенько
 Одежеві моди,
 Чи це добре? в кожному разі
 Не приносять шкоди.

Але кожний з нас, людина,
 Щось таке ще має,
 Що в житті вживає часто,
 Форми ж не міняє.

ЩО ЦЕ?

Бігає вночі по місті
 Ціле літо вулицями,
 Крутить швидко, скільки може,
 Круглими двома щітками;

Ще й водичкою покропить,
 Геть усунувши пиліоку, —
 Весело тоді і їхать.
 Підійміть, хто знає, руку!

90

Завжди борошно те саме,
 Так і місяць, так печуть,
 Хліб той самий, але назви
 Дві відмінні їм дають.

Раз, це КАЛАЧІ біленькі,
 Раз це ПАСКА. Так коли?
 На які свята відмінні
 Назви цим булкам дали?

91

Сніг, морози в Україні
 Під ногами аж рипіло.
 Сіяли тоді пшеницю
 Хоч і сніг, мороз, і біло.

Що ж бо це за засівання?
 Сіяв хто і як додати.
 Вам довідтися треба
 І у старших розпитати.

92

Ці красуні — слава світу,
 Люблять їх, усі їх знають,
 Бо приємність молодому
 І найстаршому справляють.

Їх краса — краса найбільша,
 'Скрізь це визнано у світі.
 Манять зір оті красуні,
 Навесні найбільш їх вліті.

93

В Україні є два літа,
 Також і в Канаді.
 Ними є не тільки старші,
 Але й діти раді.

Назви тільки є відмінні, —
 Самозрозуміло.
 Тож назвіть оці два літа,
 Поясніть уміло.

94

Викрутасами всіляко
 Кольори блищать рясні.
 Грають світла так яскраво,
 Наче в казці, мов у сні.

Ріжноколірна це мова
 Промовляє до очей,
 Манить барвами й словами
 До там названих річей.

95

Нас разом буває двадцять,
 Дуже часто двадцять п'ять.
 Хоч для людства ми ворожі,
 Та багато нас хотять.

Та й протринькують ще й гроші
 Набуваючи таких
 Ворогів як ми — смертельних
 Бо шкідливих і гірких.

96

Мов гарбуз, якщо надуте,
 Чи грубезна ковбаса,
 Ріжних кольорів і форми;
 Для дітей, — вони краса...

І тримають на шнурочках
 (Привязали це усе).
 Бо зірветься — хоч безкриле —
 Вгору щось його несе. —

97

В нашій хаті є крилаті,
Але й інші є — без крил.
Перших то ніхто не бачить —
Помічних уявних сил,

Але другі ці безкрилі,
Є, звичайно, на ногах,
Справді часом дуже милі,
Як не сядуть в печінках.

98

Де хвалити можна мовчки,
Лаяти без крику,
Злу прислугу, або й добру
Теж зробить велику? —

Та хоч мовчки, це буває
Все ж таки прилюдно
Так, що виправити „з місця”
Скривдженому — трудно.

99

Що за ластівка така,
Що за голуб, горобець,
Або гіль, синиця теж,
Хто вгадає — молодець.

Птахи справді це дивні,
Що без пір'я і без крил.
Замість крил, то руки в них
І літять не мають сил.

100

Дерев'яний, металевий
Часто я буваю.
Без рук — ніг і безголовий,
Очі, однак маю.

Мої очі, — кажуть правду
В цілому й окремо
Чи іде будова добре,
Поземо й доземо.

101

П'ять горобчиків сиділи
Височенько на даху.
Несподівано наїлись
Превеликого страху:

Стрілив хтось і — нещасливо...
Вбив одного горобця.
Скільки ж горобців лишилось?
Ось вам загадочка ця.

102

Всюди пишуть його — раком,
Всі теж кличуть його — рак.
Комбінації ніякі
Не допоможуть, сяк-чи-так,

Бо прикмет у нього рачих
Ви не знайдете ніяк,
Хоч і раком величають,
Та дарма — не є він рак.

103

Бачив пугача — без пір'я
І без крилий він також.
Пугачів (рід сов) їх тільки
Зачисляють до „вельмож”.

Зачислить цього ж — не можу,
Що згадав ось тут — пробач,
Бо до сов він не належить,
Хоч і є собі ПУГАЧ.

104

З двох іменників один —
 Складений іменник,
 І, напевно, це зробив
 Нарід, не письменник.

Цей один іменник з двох,
 Хочу вам сказати, —
 Назва міста, там — у нас.
 Просим — відгадати.

105

Що за хата „пребагата”,
 Що за люди там живуть?
 Там приміщення — безплатне,
 Харч та одяг теж дають.

До роботи рідко гонять,
 Лиш сиди і спи, і їж.
 Бути там ніхто не хоче
 Тільки змушує „престиж”.

106

Це таки у нас на прані,
 Клекотить мов у вулкані.
 З нього дихає лиш пара.
 Це не сон і не примара.

Лине часто добра слава,
 Що з таких вульканів лява
 Ще не знищила нікого...
 Бо ж їдять її — смачного!

107

Є це місто в Україні
 З назви — не лякливе,
 Тобто, що воно — відважне,
 Саме це важливе.

Не лякливе, знай, відважне,
 Це в одному слові.
 Відгадай правдиву назву
 В нашій рідній мові.

108

Сміло, сміло, друзі любі, —
 Менші, більші, тонші, грубі!
 Щоб калач то мати й паску,
 То собі робіть цю ласку:
 Дружньо весело і сміло
 Почали — кінчайте діло!
 Дві по п'ять — це вас десятка, —
 І пливе життя в достатках.

109

АНАГРАМА

Є ім'я собі звичайне,
 Пошукати в іменах.
 Тільки букву переставте,
 Вийде зброя. — Всему крах.
 Зброя ця, — загин це людства,
 Найстрашніша, — головне,
 Чом воно ввесь світ тривожить, —
 Що жакливо нищівне.

110

ХТО ВІН?

Що то за фільмова „зірка”
 Хоч це він, а не вона.
 Знана мені одинока,
 В Голівуді лиш одна.
 Він, „АТІЛЛЯ” вожд великий,
 В „СРІБНИЙ КЕЛЕХ” — ЧАРІВНИК.
 Українець. Дух козацький
 З тої зірки ще не зник.

ГРА *)

На прогулянці були,
 Ми там карточку знайшли.
 А на ній якісь знаки,
 Дивимось, — а це роки.
 Ви щобудь скажіть про них
 Та поважно, не на сміх.
 Ми схвалили: ось нам гра,
 Тож — паперу і пера!
 Може бути олівцем,
 Пише всякий з нас тихцем.
 Має більше хтось знання, —
 Буде той героєм дня.
 Та я думаю таки, —
 Всі з вас добрі юнаки.
 Цілий гурт наш як один,
 Зажене в колоду клин
 І розколять цей горіх.
 ДНЯ ГЕРОЙСТВО ДЛЯ УСІХ.

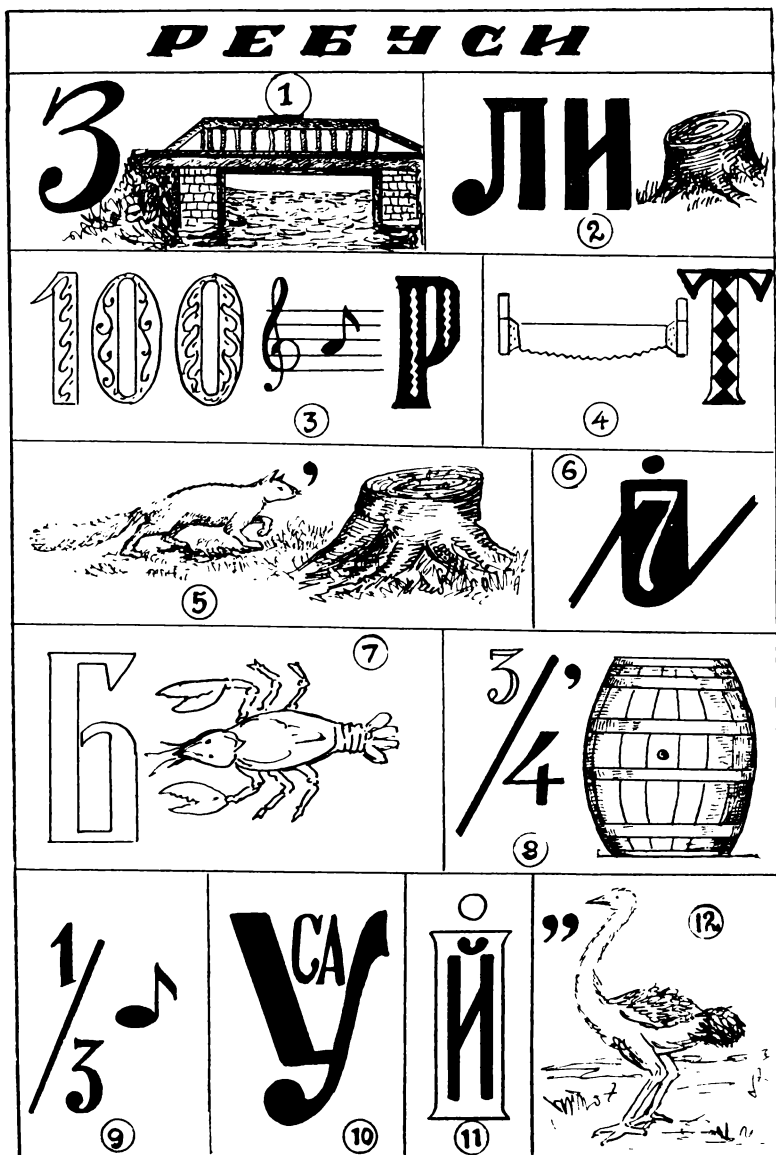
---

*) Пояснення до ГРИ. Написати на карточці, для кожного учня окремо, роки-дати, напр: 988, 1917, 1918, 1659, і сказати учням, щоб написали все, що знають, що сталося в цих роках в Україні. Хто дасть повніші відповіді на всі дати, цей і є ГЕРОЕМ ДНЯ. Дати можна давати довільні, залежно від учителя і потреби.

ЧЕРВОНІ МАКИ — ЛЕГЕНДА

Червоні мак здалека,
 Його повно в полі всюди.
 „Там була ж то небезпека”.
 Так говорять наші люди.

Оборонців земель рідних
 Кров свята була проллята,
 Де на землях, на прадавніх
 Боротьба велась завзята.

Там тепер на місці тому
Червоніють рясно маки.
Красві це дорогому
Любі вірности ознаки.

Де в місцях життям і кров'ю
Віри й волі боронили,
Там гарячою любов'ю
Маки густо поле вкрили.

Голівки червоні хилять
У жалібній, кожна, шаті...
А мами чайками квилять, —
Їх серця бо розіп'яті.

ВОЇН УПА

Він сином вірним завжди був
Своїї батьківщини,
І бачив як рідня його,
Країна в крові гине.

І кинув матір і дівча,
Пішов їх боронити.
Здобуде волю він або —
Прийдеться і не жити.

Б'є ворогів і тонить геть,
А очі добачають,
Що вороги його от-от,
Ще трохи — і сконають.

А він буяє по степу,
Ідею в серці пріє.
У боротьбі за волю він
З утоми часто мліє.

Боронить Край, рідню свою,
 Боронить їх завзято,
 І вірить він у близький день,
 Що прийде волі свято.

Карпати, 1944.

Богдан Федчук

ПІСНЯ УПА

А як сонце ляже спати,
 І настане тиха ніч,
 Будяться тоді Карпати
 З вікового сну — сторіч.

Оживають полонини,
 Будиться дрімучий бір,
 Це УПА іде в долини
 В бій — з Карпатських рідних гір.

За права за людські, рівні,
 І за волю ми для всіх,
 Ідемо, завзяті, гнівні,
 І лунає спів і сміх.

Скоростріли заспівали,
 Сміх лунає від гранат,
 Вороги затанцювали, —
 Скоростріл їм прав, — наш брат.

Вислік Великий, Карпати, 1944.

Богдан Федчук

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Мій Рідний Край —
 Мій рідний світ,
 Це справжній рай
 Дитячих літ.

Він чарував
Мої літа,
Мій Рідний Край
Земля свята.

Мій Рідний Край,
Земля свята, —
Це Україна
Золота.

ПЕРШИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ 1967 РОКУ

Це таки великий успіх,
У розсіянні — прогрес
Цей протест всіх українців,
Перший Світовий Конгрес.

І душа раділа й серце,
Небувала це ж бо річ.
Перший раз, бо щеж ніколи
Не було таких от стріч

Ваговитих. В чому велич
Цих таких великих свят?
В тім, що дійсно обнялися,
В тім, що братові став брат.

Без ріжниси переконань,
Віровизнань чи й без них.
Тут доказано з'єднання
Українців всіх одних.

Тут фізичне і духове
З'єднання, — один щабель,
Духом з тими всі єднались
З наших з'єднаних земель.

Так постав той неподільний
Величезний моноліт.
І дарма, що скаженіє
Проти нас ворожий світ.

І дарма його робота
З середини нас розбить:
Україна невмируща,
Як жила, так буде жить!

Хай Всевишній благословить
Цей святий почин людей,
Хай спричиниться до сповнень
Наших прагдідних ідей!

Нью Йорк, 18. 11. 1967.

ВІРА

Присвята В. К.

ВІРА — зміст її чарівний,
ВІРА — творить чудеса.
ВІРА — сила це в змаганні,
Що ніколи не згаса.

ВІРА — поступу це поштовх
І досягнень. Тільки вір,
Бо без віри не здійсниться
У житті ніякий твір.

ВІРА — це коваль могутній
На життя слизьким шляху.
Віра в Бога — перемога
Всіх неуспіхів — страху.
Торонто, 10. 2. 1968.

**
*

Вірною будь рідній справі,
Ідеал наш в серці трій.
Радість певно прийде в славі,
А теж, здійснення всіх мрій.
17. 2. 1968.

ВІДГАДКИ.

- Загадка ч.: 1. Неповні слова: заплата, тортури, універсали, Україні, битву! Це часи визвольної війни, роки: 1917-1920.
- ” ” 2. Бракуючі слова: парада, чудова, весела, багато, ратуші, має, руках, Україні, слава, понура, храму, дорогу, прокляті, зброї.
- ” ” 3. Роки: 1917-1918-1919-1920.
- ” ” 4. Цього не має Радянська Україна.
- ” ” 5. Струсь — Русь. Див. мал. ч.: 1.
- ” ” 6. Героям, заслуженим людям, працівникам культурним і літературним.
- ” ” 7. Україна. Уряд за Центральної Ради, уряд Гетьмана та уряд Директорії.
- ” ” 8. Сімкою. УКРАЇНА — сім буков, ТИЖ-ДЕНЬ — сім буков має.
- ” ” 9. Амбарасу-старань, заходів, клопотів, замішань (льокалізм). Проминуло 50 років від відновлення української від нікого незалежної держави.
- ” ” 10. В часі визвольних воєн: 1917-1920. Раніше пошту-листи, пересилали довіреними особами-гісланцями. Перші марки поштові з'явилися в Англії, 1-го травня 1840 року. Це були: 1-пені — чорні, і 2-пені, сині. Правдиво до першества має претенсії Австрія, бо ще 1836 року промадянин Австрії Лавренц Кошієр, видумав марки як поштову оплату, і подав свій проект до тодішнього монарха на затвердження. Однак монарх не затвердив цього проекту. Аж коли в 1840 році з'явилися перші поштові марки в Англії і цей спосіб поштових оплат почав поширю-

ватися в інших державах, Лавренц Кошієр сказав: все ж таки, я був першим винахідником цього способу оплати поштових пересилок. Кліші ст.: 19, 20, 21, 22.

- Загадка ч.: 11. Із повісти Гоголя: Тарас Бульба, і Тарас Бульба-Боровець, творець УПА на Волині.
- ” ” 12. Відновлення самостійности України поновлено і проголошено у Львові в 1941 році. УПА — скорочення: УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ. По-стала 1941 р., але остаточне оформлен-ня повстанських операцій боевых ста-лося 1942 р.
- ” ” 13. Українців найбільше в Україні.
- ” ” 14. Перемога над москалями, 8 липня 1659 року під Конотопом, Гетьман Іван Ви-говський розбив московські війська. Москвинів полягло кілька тисяч, кіль-ка тисяч попало в полон, а між ними два князі військовики Пожарський і Львов.
- ” ” 15. Шведський король Карло 12-тий по-магав Мазепі у визвольній справі. Пропрана під Полтавою, шведська мо-гила. Тут закінчилася остаточна воля України. По цій пропраній битві Мос-ква знищила всі права і решту волі України.
- ” ” 16. Україна підписала мир на папері-документі у Бересті 9-го лютого 1918 року з Німеччиною, Австро-Угорщи-ною, Болгарією і Туреччиною. Рада Народніх Комісарів Російської Феде-ративної Республіки перед підписом також визнала суверенність УНР, але

- пізніше зрадно вислала своє військо проти Української Народної Республіки.
- Загадка ч.: 17. КИЇВ — столиця України. Оселя Київ є у Польщі, також у Канаді та в Америці.
- ” ” 18. Роки визвольної війни: 1917-1920. Дивися сторінка: 13, 14, 15, 16, 17.
- ” ” 19. Українці мають українську мову, але довго не мають вільної України. Американці мають вільну Америку, але не мають американської мови, бо такої не існує. Те саме і канадці — мають вільну Канаду, але не мають канадської мови, бо також не існує.
- ” ” 20. Східня, Західня, Карпатська Україна. Кожня ця частина України проголосувала окремо самостійність.
- ” ” 21. Розстріл москвинами-комуністами 359 українських вояків-героїв під Базаром (назва місцевости в Україні) 21. 11. 1921 р.
- ” ” 22. В назві УКРАЇНА — 7 буков. У назві ПЕТЛЮРА — 7 буков. Кліша-фото стор.
- ” ” 23. Полковник Андрій Мельник. Кліша-фото стор:
- ” ” 24. Перші в історії боролись із комунізмом українці. Згадане решта є в советським союзі.
- ” ” 25. ПРОФЕСОР М. ГРУШЕВСЬКИЙ, вчений науковець-історик написав десять томів історії України-Русі, був першим президентом Самостійної України. А отець Д-р А. ВОЛОШИН, був президентом самостійної Карпатської України.

- Загадка ч.: 26. Псевдонім „ЧУПРИНКА”, це прибра-
не ім'я генерала РОМАНА ШУХЕВИ-
ЧА. Убитий москалями-комуністами в
боях за волю України, 5. 3. 1950 р. Го-
ловний Командир УПА, ген. хор. Фото.
- ” ” 27. Сталін і його гончі собаки — чекісти.
- ” ” 28. Мова про Гітлера — німців та комуні-
стичну Росію.
- ” ” 29. Представник Радянської України в
Об'єднаних Націях.
- ” ” 30. П'ятдесятріччя від проголошення са-
стійности України. 25-річчя від по-
стання Української Повстанської Ар-
мії. Перший Світовий Конгрес Вільних
Українців, з нагоди святкувань згада-
них річниць, це як протест перед сві-
том проти окупації України мосвина-
ми, нищення українців та української
культури.
- ” ” 31. Малпет. Дивися мал. ч.: 6.
- ” ” 32. На Великодні Свята. Велика гарна
булка спечена на молоці, з цукром,
родзинками та іншими присмаками
називається „баба”, „бабка”.
- ” ” 33. Паску печуть на Великодні Свята,
Воскресення Господнє, а калачі пе-
чуть на Різдвяні Свята.
- ” ” 34. Сонце.
- ” ” 35. Сокира.
- ” ” 36. Завіси при дверях.
- ” ” 37. Холодільник.
- ” ” 38. Шапка або кашкет, капелюх.
- ” ” 39. Собака, коли стоїть то нижча, коли
сидить то вища, бо голова стирчить
вгору. Дивися мал. ч.: 2.
- ” ” 40. Слимак. Див. мал. ч.: 3.
- ” ” 41. Черепаха. Див. мал. ч.: 4.

- Загадка ч.: 42. Люди і дощ.
- " " 43. Сніг — узимку і навесні.
- " " 44. Скласти з трьох паличків цифру — чвірку. Див. мал. ч.: 7.
- " " 45. Кінцем „ВСЬОГО” є буква „О”.
- " " 46. Дванадцята година ночі є подібна до букви „і” тим, що обидві стрілки стоять посередині: Дванадцята година посередині ночі, і буква „і” у слові „НІЧ” також є посередині слова „ніч”, значить, середина ночі.
- " " 47. Капуста варена чи смажена з вудженою — вудженою ковбасою, шинкою, чи іншим вудженням.
- " " 48. Пішохід, хідник, стежка до хати.
- " " 49. Коли приходить кінець „ЖИТТЯ”.
- " " 50. Збіжжя. Пшениця, жито. Росте, жнуть і мелють на борошно. Значить росло, жило і вмерло. З борошна замісили тісто на хліб. Додали дріжджі і про тісто кажуть „росте” („росте як на дріжджах”). Спечений з тіста хліб люди з’їли. Значить знову „росло і вмерло”.
- " " 51. Кожний бажає мати добрий апетит. Маючи апетит, відчуває голод. Щоб заспокоїти почуття голоду, мусить купити їжу.
- " " 52. Рощина, тісто на хліб. Тяжко без хліба.
- " " 53. З убрань тварин, — шкури коня, корови, чи інших — шикють черевики.
- " " 54. Прізвище людини — ЖУК.
- " " 55. Дивитися на число 11, то бачимо дві одинки, тобто два, коли до двох додати в уяві ще 9, тоді буде справді одинадцять.

- ” ” 56. Український політичний діяч, адвокат
Д-р Степан Баран, був послом до поль-
ського парламенту, а на еміграції був
прем'єром Виконного Органу УНРади.
- ” ” 57. Прізвище людини КОВАЛЯ.
- ” ” 58. Сон. („Я бачив дивний сон"... І. Фран-
ко).
- ” ” 59. 100 — СТО.
- ” ” 60. „3” — ТРИ. Три одинки — три букви.
- ” ” 61. ТРИ.
- ” ” 62. Ріка Титр.
- ” ” 63. Кризь Біломорське гирло.
- ” ” 64. На ріці ДУНАЙ: Відень — Австрія,
Будапешт — Угорщина, Бельград —
Югославія.
- ” ” 65. Моря: Біле, Чорне, Червоне, Жовте.
(Жовті Води).
- ” ” 66. Це буває з тим, що забуває рідну мову
і всьо що рідне. Відстає від своєї на-
ціональної групи і для України про-
падає.
- ” ” 67. „Я” і „ЦАР”, читати назад, вийде —
РАЦІЯ.
- ” ” 68. Вік людини. Зникає часто несподівано
з хвилиною смерти.
- ” ” 69. ГОРИ — РОГИ.
- ” ” 70. Перелетні — волоцюжні птахи.
- ” ” 71. Піп, священик.
- ” ” 72. Тузін, і десяткова прошева система є
та сама в Канаді що в Європі. Тільки
міри довжини, тягару і інші є відмінні.
- ” ” 73. Це невеличка річка, біля якої Гетьман
Бордан Хмельницький з військом за-
порізьким мав першу велику перемогу
над польським військом.
- ” ” 74. Гетьман Мазепа з московинами за виз-
волення України від московської
зверхности.

- " " 75. 29. 1. 1918 р. Бій під Крутами.
- " " 76. I + РАК = ПРАК.
- " " 77. Бензина, спирт.
- " " 78. Ніс — на обличчі — іменник. Ніс — дієслово, минулий час від — нести.
- " " 79. Ріка МІСІСІПІ. Ноти: мі, сі, сі.
- " " 80. Телескоп. Далековид. Див. мал. ч.: 10.
- " " 81. Терка. Дивися мал. ч.: 8.
- " " 82. Деякі люди не люблять світла правди. Правда їх разить, коле в очі, а буває, що таки і схаменеться.
- " " 83. Людина, що має прізвище ВОВК.
- " " 84. Людина, що має прізвище ВЕДМІДЬ.
- " " 85. Рогатка, катопуля. Див. мал. ч.: 9.
- " " 86. Приб. Див. мал. ч.: 5.
- " " 87. Сонце і місяць.
- " " 88. Форма — вигляд усмішки.
Форма — вигляд плачу.
- " " 89. Машина-замітачка (в місті).
- " " 90. Паска на Великдень, калачі на Різдво Христове.
- " " 91. На Новий Рік. Ходять хлопчики і дівчатка від хати до хати з Новорічними Бажаннями людям. В торбах мають зерно пшениці. Беруть у кулак і сіють у хаті по підлозі і приговорюють: „Сійся, родися, жито, пшениця, на щастя на здоров'я на Новий Рік, щоб вам ліпше вродилося як вторік". Люди винагороджують засівальників грішми, ласощами тощо . . . гарний звичай.
- " " 92. Квіти.
- " " 93. В Україні — „Бабине літо" у Канаді — „Індіянське літо". Дуже гарний і теплий час восени.
- " " 94. Світляні кольорові реклями крамниць.
- " " 95. Пачки папіросів по 20 і 25 штук.

- ” ” 96. Гумові бальончики виповнені повіт-
рям.
- ” ” 97. Уявні янголи, часто жіночий рід по-
рівнюємо з янголами.
- ” ” 98. У газеті — можна про когось писати
зле або добре, хвалити або ганити, ла-
яти.
- ” ” 99. Все це людські прізвища.
- ” ” 100. Рівень, „васервага”. Мал. ч.: 11.
- ” ” 101. Лишився один горобець той, що вби-
тий, а решта настрашена втекла, по-
летіла геть.
- ” ” 102. Прізвище людини РАК.
- ” ” 103. Прізвище людини ПУГАЧ.
- ” ” 104. Жито і мир — ЖИТОМИР (місто).
- ” ” 105. В'язниця, — в'язні.
- ” ” 106. Варення страв у горшках.
- ” ” 107. Не лякливий, відважний, то є смілий.
Місто в Україні — СМІЛА, про яке
згадує Шевченко: „Горить Сміла, Смі-
лянщина...”
- ” ” 108. Дві руки по п'ять пальців.
- ” ” 109. Ім'я чоловіче ТОМА, переставити „А”
до переду ТОМ, буде АТОМ.
- ” ” 110. Фільмовий артист, Володимир Палаг-
нюк, що знаний як Джек Паленс. Один
з тих, що не соромиться свого похо-
дження і признається, що він украї-
нець. Запрошуваний, часто бере ак-
тивну участь у більших українських
імпрезах. У фільмі „АТІЛІЯ” грає го-
ловну роллю „АТІЛІІ”, у фільмі „СРІ-
БНИЙ КЕЛЕХ” грає роллю чарівника.
Знаний також із фільму „БІГ НАЙФ”
і найбільше znаний із фільму „ДА
ПРОФЕШІОНАЛ”. Цей фільм, радше
гра в цьому фільмі, піднесла його до
вершин і зробила його одним з най-
кращих фільмових зірок у Голівуді.

**ВІДГАДКИ РЕБУСІВ.
ПОЯСНЕННЯ ДО РЕБУСІВ. (ЯК ЧИТАТИ).**

Ребус число	1.	Бачимо на образку букву „З” і „МІСТ” разом читаємо ЗМІСТ.
” ”	2.	На малюнку бачимо склад „ЛИ” а біля нього „ПЕНЬ”, прочитаємо ЛИ-ПЕНЬ.
” ”	3.	На малюнку бачимо „100”, ноту „ЛЯ” і букву „Р”, отже так і читаємо СТО ЛЯ Р — СТОЛЯР.
” ”	4.	На малюнку ПИЛА, біля нього буква „Т”, отже будемо читати ПИЛАТ.
” ”	5.	На малюнку ЛИС і біля нього такий значок — ’ —, що значить треба останню букву від слова ЛИС відняти. Віднявши останню букву „С”, лишиться „ЛИ”, додати до нього „ПЕНЬ”, що є на малюнку, буде ЛИПЕНЬ.
” ”	6.	Бачимо в „і” сім. Так і прочитаємо: ВІСІМ.
” ”	7.	„Б” і малюнок „РАК”, разом буде БРАК.
” ”	8.	Бачимо три-четвертих, значить ДРІБ, після нього стоїть такий — ’ — значок, що значить, треба відняти останню букву (одну, бо один значок) „Б”, лишиться „ДРІ”, даліше малюнок „БОЧКА” читаємо: ДРІБОЧКА. (Дрібочка — малий кусок.)
” ”	9.	Бачимо „ДРІБ” (одна третя) і біля нього „НОТА”, читаємо ДРІБНОТА.
” ”	10.	На малюнку велике „У” а в тому „у” є „СА”. Так і прочитаємо: В У СА — ВУСА.
” ’	11.	Велике „І” а в тому „І” є „Й”. Так читаємо: В І Й — ВІЙ.

Ребус число 12. Малюнок СТРУСЬ. Перед струсем є таких два значки — ” — , що значить перших дві букви треба відняти. Якщо віднімемо від „СТРУСЬ” дві перші букви „СТ”, лишиється „РУСЬ”. Давня назва України.

ВІДГУКИ ПРО ЗАГАДКИ БОГДАНА ФЕДЧУКА

7 March, 1967
Augusta, Georgia, U.S.A.

Dear Bohdan,

Thank you for the set of your books which you sent to me. They will remain as a proud and highly prized possession with me and my family for many years to come.

You are to be highly commended for your efforts in writing books of this type and for having them published and distributed to various parts of the world. If there were more people of your character and dedication to the hopes and wishes of millions — peace and a better understanding of his fellow man — this would be a much better and happier world in which to live.

Again, thank you vey, very much,

Sincerely
Joseph L. Odom
Staff Sergeant
U.S.A. ARMY

Македонія, 2. 4. 1967. Америка

З щирою і глибокою подякою повідомляю Вас про одержання від Вас дуже цінної пам'ятки — Вашої десятої книжки „ЗАГАДКИ”.

Ви дійсно зробили велике й незвичайне діло, коли свою десятю книжку присвятили 100-річчю Канади й 50-ти річчю відновлення української державности.

Це справді такого роду є перша пам'ятка і вона безумовно ввійде до історії України.

Загально можу лише сказати, що збірка виглядає гарно — і то не тільки щодо своєї технічної якості, але й своєю літературною вартістю. Дотогож, вся книга надихана глибоким українським патріотизмом автора, поєднана чи не з такою ж самою любов'ю й пошаною до своєї „другої батьківщини” — Канади, соту річницю якої в цьому році маєте змогу і радість відзначити... Тому, Д-р С. Парфанович цілком права, коли пише (а її статтю я читав ще трохи раніше в пресі), що „Загадки” Б. Федчука є „НАЙМЕНШОЮ ЕНЦИКЛОПЕДИЄЮ”...

Др. Юліян Мовчан.

Кридор, 27 квітня, 1967. Канада

. . . Ваша десята збілочка загадок, це дійсно в своїм роді Ювілейне Видання. Річницю Канади з річницею Української Державности так вміло сполучили спорядженням особливої окладинки, на якій „українські пошти на півн.-американському континенті”. . . Хоч може й „за-модерна” окладинка — як жури-теся, проте вона цінна і дійсно виїмкова.

Виглядає з першого погляду на документ неначе, та коли приглянетесь за якийсь час, то й естетику та мистецькість за-вважите. А що до змісту, то він багатий і зраджує непересічний вклад праці.

Це справжня „муравлина праця” — як згадала Пані Д-р Софія Парфанович у „Гомоні України” з . . . (забув дату і затра-тив число!); а за „Гомоном” повторив і „Новий Шлях” — 15 квітня, 1967 . . .

о. Д-р С. Гарванко.

Мікадо, 30. 12. 1967. Канада.

. . . 10-та книжечка, це дуже цікавий документ своїми пош-товими печатками, з назвами українського походження як: УК-РАЇНА, КИЇВ, ДНІПРО, і багато інших.

Сини звернули відразу увагу на печатку ДНІПРО. Це міс-цевість недалеко нас. Діти поселенців ДНІПРА — дуже свідомі українці — та дорожать назвою своєї місцевости. А школа МА-ЗЕПА належить до Мікадської округи.

Прекрасний вірш: „У сторіччя Канади”, ритмом нагадує Франка „Лис Микита”.

Багато історичного матеріалу в 10-тій збірці. Читаючи зі синами ці загадки, мала нагоду перевірити та доповнити їх знання про нашу Україну.

Ми вдячні Вам за Ваш мозольний труд, і вірю, що слова Ваші, повні любови, туги і гордості до свого рідного Краю, знай-дуть дорогу до сердець нашої дітвори — тут вже народженої, та запалять ту святу любов до своєї України.

Христос Родився!

Евгенія Геречка.

Торонто, лютий, 1968.

ПЛАСТУНКИ, Гурток МАКИ, 10-тий курінь, якого впорядничею є Панна Віра Ковальська, пишуть:

. . . Ми маємо багато потіхи з Ваших загадок. Збірки загадок дуже корисні, бо містять в собі загадки, що не тільки допомагають думати і заставляють, але при розв'язуванні їх, можна багато навчитися зі всіх ділянок науки, а зокрема, багато з українознавства.

Загадки дуже цікаві . . .

Гурток Маки
10-тий Курінь

Почуваюся до милого обов'язку зложити щирю подяку учасникам визвольних змагань (1917—1920) Вп. П. Миколі Битинському, тодішньому поручникові командирові Саперної сотні Технічного куреня, першого рекрутового полку Армії Української Народньої Республіки в Кам'янці-Подільському, за випозичення українських грошей (2 гривні, 50 карбованців, 100 карбованців, 1000 гривень і 2000 гривень) для використання у цій збірці.

Вп. П. Ярославів Сенчині, тодішньому чотареві 9-го куреня, Четвертої Золочівської Бригади Української Галицької Армії, також за випозичення українських грошей (100 гривень, 5 гривень, 25 карбованців, 500 гривень) для використання у цій збірці.

Ці гроші, це була остання місячна платня згаданих вище учасників визвольних змагань в Армії Української Народньої Республіки. (Місячна платня поручника приблизно 1000 гривень, чотара 700 гривень.)

Також Панству С. В. Жовнір-Клосам за випозичення українських поштових марок, серії друкованої у Військовому Географічному Інституті у Відні. (Решта — з власного архіву.)

Автор.

